

Механізм внутрішньої стабілізації підприємства при загрозі кризи

Механизм внутренней стабилизации предприятия при угрозе кризиса

Mechanism inside stabilization the enterprise under the threat of crisis

Розглянуто механізм внутрішньої стабілізації підприємства при загрозі кризи, обґрунтовано проблеми формування системи антикризового управління в умовах ринкової конкуренції.

Рассмотрено механизм внутренней стабилизации предприятия при угрозе кризиса, обобщены проблемы формирования системы антикризисного управления в условиях рыночной конкуренции.

Considerate mechanism inside stabilization the enterprise under the threat of crisis, problems of anti-crisis management system formation in the conditions of market competition are grounded.

Складна економічна обстановка в країні характеризується загальною фінансовою нестабільністю, інфляцією, що циклічно чергуються з фазами спаду, депресії, незначним зростанням обсягів виробництва. Одні господарюючі суб'єкти активно використовують ринкові регулятори, стабілізують свою діяльність, інші вичерпують всі можливості протистояння тенденціям кризи взаємних неплатежів і стають банкрутами. Фінансові труднощі з різних причин має більша частина господарюючих суб'єктів України різних форм власності. Близько 50 % всіх об'єктів національного господарства працює збитково і є потенційними банкрутами, з них близько 15 % – це підприємства з державною формою власності, які мають кредиторську заборгованість і до яких кредитори в будь-який час можуть порушити справу про банкрутство. Загальна неплатоспроможність робить малоефективними будь-які дії з виведення нашої економіки з кризового стану. Було запропоновано багато рецептів фінансової стабілізації, але ситуація так і не змінилася.

Основна роль у системі антикризового управління господарюючим суб'єктом приділяється широкому використанню внутрішніх механізмів фінансової стабілізації. В усьому світі застосовується такий спосіб врегулювання відносин боржників і кредиторів, як банкрутство, але в українській економіці використовують цей метод не достатньо, що є однією з причин неплатоспроможності вітчизняних підприємств. Відновлення платоспроможності та виведення підприємств на прибутковий рівень діяльності в сучасних умовах є найбільш актуальним завданням і одним із етапів здійснення фінансової стабілізації. За рахунок здійснення ряду термінових фінансових операцій неплатоспроможність можна усунути, але причини, що її породжують, можуть залишитися. Тому крім усунення неплатоспроможності важливим етапом внутрішньої стабілізації діяльності підприємства при загрозі кризи є відновлення фінансової рівноваги, що дозволить усунути загрозу банкрутства не тільки в короткому проміжку часу, але й в довгостроковій перспективі. Фінансова рівновага господарюючого суб'єкта – це такий його стан, який не змінюється під впливом ні зовнішніх (значний рівень інфляції, збільшення конкуренції в галузі, нестабільність фінансового ринку тощо), ні внутрішніх факторів (низький рівень менеджменту, кваліфікації персоналу, порушення в поставках, дефіцит у фінансуванні та ін.).

Третім важливим етапом механізму внутрішньої стабілізації діяльності підприємства в умовах кризової ситуації є забезпечення фінансової рівноваги в тривалому періоді, що вимагає прискорених темпів економічного розвитку на основі внесення певних коректив у фінансову стратегію підприємства. І усунення неплатоспроможності, і відновлення й забезпечення фінансової рівноваги як в короткому так і в тривалому проміжку часу проходить за своїм внутрішнім механізмом, кожний із яких у фінансовому менеджменті прийнято підрозділяти на оперативний, тактичний і стратегічний.

Оперативний механізм фінансової стабілізації є захисною реакцією господарюючого суб'єкта на несприятливі фактори розвитку і представлений

системою заходів, що спрямовані на зменшення розміру поточних зовнішніх і внутрішніх фінансових зобов'язань в короткостроковому періоді та на збільшення суми грошових активів, що забезпечують термінове погашення цих зобов'язань. Оперативний механізм відповідає першому етапу фінансової стабілізації підприємства – усунення неплатоспроможності і його мета вважається досягнутою, якщо усунуто поточну неплатоспроможність, тобто обсяг надходження коштів перевищив обсяг невідкладних фінансових зобов'язань у короткостроковому періоді. Це означає, що загроза банкрутства в поточному періоді ліквідована.

Тактичний механізм фінансової стабілізації – це наступальна тактика, спрямована на перелом несприятливих тенденцій фінансового розвитку й на формування фінансової рівноваги господарюючого суб'єкта в майбутньому. Відновлення фінансової стабільності буде вважатися досягнутим, якщо підприємство забезпечило достатню фінансову стабільність, що можна передбачити цільовими показниками фінансової структури капіталу.

Стратегічний механізм фінансової стабілізації є винятковою наступальною стратегією фінансового розвитку і проводиться з метою прискорення всього економічного росту підприємства. Це система заходів, спрямованих на підтримку досягнутої фінансової рівноваги господарюючого суб'єкта в тривалому періоді. Основою стратегічного механізму фінансової стабілізації є використання моделі стійкого економічного зростання. Стійкість – це здатність суб'єкта зберігати свій працездатний стан при наявності впливу різних факторів, що можуть визвати тимчасові відхилення від нормального розвитку. Забезпечення фінансової рівноваги в тривалому періоді буде вважатися досягнутим, якщо в результаті прискорення темпів стійкого економічного росту господарюючого суб'єкта забезпечується відповідний ріст його ринкової вартості в довгостроковій перспективі.

Розглянуті методи антикризового управління свідчать про широкі можливості стабілізації господарюючого суб'єкта за рахунок використання його внутрішніх механізмів.

1. Бланк И.А. Антикризисное финансовое управление предприятием.: [учеб. пособ.] / И.А. Бланк. – К.: Эльга, Ника-Центр, 2010. – 672 с.
2. Зайцева Н.А. Антикризисное управление предприятием: теория и практика: / Н.А. Зайцева. – М.: Международная академия оценки и консалтинга, 2011. – 179 с.